

Ольга Лемешко

Кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри англійської мови,
Національна академія Державної прикордонної служби України
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-8893-4366>
lemeshkolia@ukr.net

ЩОДО ПИТАННЯ СИСТЕМАТИЗОВАНОГО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ПРИКОРДОННИКАМИ ЛАТВІЇ

В статті представлено результати аналізу рівня знань англійської мови прикордонниками Державної прикордонної охорони Латвії. Аналізуються вимоги до персоналу та необхідність використання англійської мови під час виконання службових завдань з охорони державного кордону в пунктах пропуску через державний кордон та підрозділах охорони кордону. Проаналізувавши потреби професії, попередньо обговоривши навчальні матеріали та дотримуючись рекомендацій Шенгенської Комісії з оцінювання рівня знань англійської мови, Державна прикордонна охорона направила в Державний коледж прикордонної охорони завдання оцінити рівень знань англійської мови посадовими особами, які залучаються до прикордонного контролю, імміграційного контролю та кримінальних розслідувань. Автор досліджує етапи проведення оцінювання рівня знань англійської мови: попередня оцінка рівня знань англійської мови та аналіз матеріалів курсів англійської мови. Аналізується підбір та розробка навчальних матеріалів для вивчення англійської професійної термінології прикордонниками Латвії. Оцінка рівня знань англійської мови прикордонників проводилася за допомогою тесту, у якому взяли участь 1152 прикордонника з різних структурних підрозділів. Частина посадовців, які проходили тестування, часто використовували англійську мову як засіб спілкування з подорожуючими (прикордонники, які служили в пунктах пропуску через державний кордон в міжнародному аеропорту Риги або морських портах), інша частина прикордонників проходила службу в підрозділах охорони кордону та пунктах пропуску через державний кордон на зовнішньому кордоні Європейського Союзу з Російською Федерацією та Республікою Білорусь (їх використання англійської мови не було настільки важливим для виконання службових обов'язків, оскільки кількість англомовних подорожуючих на цій ділянці державного кордону була відносно низькою). Результати тестування показали, що 55% посадових осіб, які проходили тестування, мали недостатній рівень знання професійної термінології англійською мовою і 81% мали відносно низький рівень знання загальної англійської мови відповідно до Загальноєвропейських критеріїв визначення рівня володіння іноземною мовою. Це підтвердило результати спостережень, зроблені Шенгенською комісією оцінювання та висновки про необхідність пошуку рішень для підвищення рівня знань англійської мови прикордонників.

Ключові слова: прикордонники; професійна термінологія в англійській мові; стандартизація; покращення; вимоги.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. Членство Латвії в Європейському Союзі (ЄС) з 2004 року та в Шенгенській зоні з 2007 року встановили ряд нових завдань для посадових осіб Державної прикордонної охорони (ДПО) Латвії – забезпечення

прикордонного контролю на зовнішніх кордонах ЄС, участь у міжнародних спільних операціях, тренінгах, заходах по обміну досвідом, зустрічах та інформаційних заходах, що призвело до розширення кола професійних навичок та компетентностей, необхідних для того, щоб прикордонники мали змогу успішно виконувати поставлені завдання. Все частіше латвійські прикордонники опиняються в ситуаціях, коли вони повинні спілкуватися з іноземцями та колегами. Англійська мова як міжнародна мова поступово стала основним засобом спілкування прикордонників, які повинні виконувати свої службові обов'язки в міжнародному середовищі. Таким чином, важливість знання англійської мови та професійної термінології англійською мовою значно зросла протягом останніх років.

Шенгенська комісія оцінювання за результатами оцінки якості прикордонного контролю в повітряних та морських пунктах пропуску, проведеного в Латвії у 2013 році дійшла висновку, що «незважаючи на загальне покращення рівня знання англійської мови та наявність матеріалів англійської мови в режимі онлайн, не всі прикордонники можуть ефективно спілкуватися англійською мовою» [1]. Тому ДПО повинна була знайти рішення для поліпшення рівня володіння англійською мовою прикордонників, надавши їм можливість набувати знання і навички, необхідні для успішного спілкування з іноземними подорожуючими і колегами.

Оскільки прикордонників навчають використовувати знання та навички англійської мови в певному середовищі, тобто для спілкування з особами, які перетинають кордон, та колегами з закордонних країн, то дослідження базується на висновках у галузі викладання англійської мови, відомої як англійська для певних цілей, описаних в роботах Палтрідж і Старфілд [2], Дадлі-Еванс і Сент-Джона [3], і Боршекі [4].

Здатність спілкуватися англійською мовою є однією з основних компетентностей прикордонників для забезпечення якісного прикордонного контролю та прикордонних перевірок на державному кордоні. Усвідомлюючи важливість знання англійської мови прикордонниками при виконанні

службових обов'язків, ДПО Латвії намагається знайти оптимальні рішення для організації навчання англійської мови для своїх співробітників на регулярній основі.

Стаття є узагальненням результатів досліджень, які мали на меті розробити пропозиції щодо прийняття мір, щоб забезпечити представників ДПО можливістю отримати та підтримувати знання і навички англійської мови, необхідні для якісного виконання службових обов'язків.

У ході дослідження було здійснено оцінку рівня знань англійської мови у прикордонників та аналіз курсів англійської мови для прикордонників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На сьогоднішній день існує велика кількість наукових досліджень щодо визначення необхідності вивчення англійської мови представниками правоохоронних відомств. Однак проблема розвитку навичок говоріння англійською мовою та вивчення професійної термінології залишається осторонь. Питанням вивчення суті міжкультурної комунікації присвячені роботи Byram [5], Canagarajah [6], Kassis [7], Kramsch [8], Ladegaard [9], Lustig [10].

Метою статті є аналіз рівня знань англійської мови прикордонниками Латвії та вивчення матеріалів курсів англійської мови для спеціальних потреб в ДПО.

2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ.

Для досягнення мети дослідження – розробити пропозиції щодо заходів, які необхідно вжити для того, щоб посадові особи ДПО мали можливість отримати та підтримувати знання англійської мови, необхідні для якісного виконання службових обов'язків – наступні заходи були проведені в ході дослідження: оцінка рівня володіння англійською мовою прикордонниками; аналіз курсів англійської мови, що проводилися ДПО.

Дотримуючись рекомендацій Шенгенської Комісії з оцінювання щодо рівня знань англійської мови прикордонниками, ДПО направила в коледж Державної прикордонної охорони завдання оцінити рівень знань англійської

мови посадовими особами ДПО, які залучаються до прикордонного контролю, імміграційного контролю та кримінальних розслідувань.

Оцінка рівня знань англійської мови прикордонників проводилася за допомогою тесту, що був підготовлений з припущенням, що іншомовна компетентність в його контексті складалася з знань та умінь застосовувати загальний словниковий запас англійської мови, граматичні структури, навички читання та знання професійної прикордонної термінології. Тест складався з двох частин: перевірка загальних знань англійської мови – Оксфордський швидкий тест для розподілення навчаємих по рівнях знань (Oxford Quick Placement Test) [11] та перевірка знань професійної прикордонної термінології – завдання перекласти 100 найчастіше використовуваних термінів пов'язаних з прикордонною службою з латвійської на англійську.

Рівні загальної англійської мови прикордонників були визначені на основі шкали інтерпретації результатів, запропонованої Оксфордським швидким тестом для розподілення навчаємих по рівнях знань, який, у свою чергу, базується на шкалі рівнів Асоціації мовних дослідників Європи (Association of Language testers of Europe). Знання специфічної прикордонної термінології було оцінено на основі 10 бальної системи оцінювання, прийнятої в Латвії. У підготовці та проведенні тестування були залучені викладачі англійської мови ДПО, регіональні управління ДПО були відповідальними за визначення та вибір прикордонників, що підлягають тестуванню.

У тесті взяли участь 1152 посадовці ДПО з різних структурних підрозділів. Частина посадовців, які проходили тестування, часто використовували англійську мову як засіб спілкування з подорожуючими – це були прикордонники, які служили в міжнародному пункті пропуску через державний кордон повітряного сполучення Риги або морських портах, інша частина прикордонників проходила службу в підрозділах охорони кордону та пунктах пропуску через державний кордон на зовнішньому кордоні ЄС з Російською Федерацією та Республікою Білорусь, а також їх використання англійської мови не було настільки важливим для виконання службових обов'язків, оскільки

кількість англомовних подорожуючих на цій ділянці державного кордону була відносно низькою.

Результати тестування показали, що 55 % посадових осіб, які проходили тестування, мали недостатній рівень знання професійної прикордонної термінології англійською мовою (їх рівень володіння специфічної термінології оцінювався як незадовільний) і 81 % перевірених посадових осіб мали відносно низький рівень знання загальної англійської мови (початковий чи елементарний або A1-A2 відповідно до Загальноєвропейських критеріїв визначення рівня володіння іноземною).

Результати тестування підтвердили результати спостережень, зроблені Шенгенською комісією оцінювання та висновки про необхідність пошуку рішень для підвищення рівня знань англійської мови прикордонників. Аналіз курсів вивчення англійської мови для прикордонників ДПО здійснювався з метою визначення їх переваг і недоліків та визначення проблемних сфер, які необхідно покращити.

Усвідомлюючи важливість знань англійської мови у здійсненні прикордонного контролю та прикордонних перевірок, ДПО, наскільки це можливо, намагалася організувати курси англійської мови для своїх співробітників. Протягом останнього десятиліття прикордонники мали можливість відвідати ряд курсів, які фінансуються та імплементуються як ДПО, так і в рамках програм фінансової підтримки ЄС.

Курси, організовані в рамках програм фінансової підтримки ЄС, імплементувалися приватними мовними школами та фірмами, що спеціалізуються на організації мовних курсів, на жаль, інформація про зміст навчальних програм, підготовку кадрів, професійну підготовку викладачів, тривалість курсів тощо була недоступна під час дослідження. Тому було проаналізовано лише курси англійської мови, які фінансує та проводить ДПО в єдиному навчальному закладі Латвії, що надає курси професійної освіти та підвищення кваліфікації посадовим особам ДПО.

Коледж є вищим професійно-технічним навчальним закладом 1-го рівня, де надається можливість прикордонникам покращити рівень знань англійської мови в межах професійної англійської термінології, що реалізується в рамках формальних освітніх програм та двох курсів підвищення кваліфікації у вивченні професійної прикордонної термінології.

Зміст тем для вивчення англійської професійної термінології розроблено на основі опису компетентностей прикордонників та рекомендацій щодо змісту програм вивчення англійської мови, включених до Уніфікованої програми підготовки для базової підготовки прикордонників ЄС (Common Core Curriculum for EU Border Guard Basic Training), розробленої Європейським Агентством з управління оперативним співробітництвом на зовнішніх кордонах держав-членів ЄС (Frontex) [12]. Уніфікована програма підготовки описує іншомовну компетентність прикордонника та відношення до іноземної мови таким чином: «Прикордонник здатний відтворювати, розуміти і говорити впевнено і чітко, пов'язані з роботою фрази та діалоги англійською мовою, що стосуються прикордонних перевірок та охорони кордону. Прикордонник усвідомлює, що англійська мова є важливою для щоденних завдань, пов'язаних з прикордонними перевірками та охороною кордону на повітряних, сухопутних або морських кордонах. Прикордонник підготовлений і готовий до подальшого вдосконалення своєї англійської мови. Прикордонник може використовувати англійською мовою, як фрази вітання так і сталі висловлювання, що стосуються базового прикордонного контролю. Прикордонник використовує англійську мову у своїй повсякденній діяльності, коли це необхідно» (Common Core Curriculum, 2012).

Також рекомендується, щоб «володіння англійською мовою прикордонниками було спрямоване на досягнення рівня B1 відповідно до Загальноєвропейських критеріїв визначення рівня володіння іноземною мовою Ради Європи з урахуванням специфічних потреб» (Frontex, 2012). Таким чином прикордонники, які отримали базову підготовку мають можливість отримати базові знання з специфічної прикордонної термінології та іншомовної

комунікативної компетентності. Іншомовна компетенція сприяє розвитку іншомовної культури особистості, іншомовних культурологічних знань та вмінь із чотирьох видів діяльності: читання, аудіювання, письма, говоріння. Вона містить у собі вміння спілкуватися без створення напруги з співрозмовником, тобто співпрацювати, організовувати, вирішувати життєві та практичні ситуації. Однією із складових комунікативної компетентності є вміння усвідомлювати і долати комунікативні бар'єри. Такі бар'єри можуть виникати, наприклад, при відсутності розуміння ситуації спілкування, що викликається розходженнями між партнерами.

В даному дослідженні основна увага приділялася можливостям прикордонників для подальшого вдосконалення знань, отриманих у рамках основних освітніх програм, таким чином, було проведено більш глибокий аналіз курсів вивчення англійської мови, впроваджених як курси підвищення кваліфікації. ДПО пропонує два курси підвищення кваліфікації щодо вивчення професійної прикордонної термінології англійською мовою – інтенсивний курс прикордонної термінології англійською мовою «Проведення прикордонних перевірок в морських пунктах пропуску» та «Електронне навчання професійної англійської термінології». Було проаналізовані наступні аспекти – теми, що висвітлюються в рамках курсів, навчальні матеріали, професійна підготовка викладачів, тривалість курсів, регулярність і кількість проведених курсів, а також кількість прикордонників, які пройшли навчання. Інформація про зміст курсів, підготовку прикордонників та викладачів, тривалість і регулярність курсів, а також кількість підготовлених прикордонників наведено в таблиці 1 (Джерело: Коледж Державної прикордонної охорони, Латвія).

В результаті аналізу було зроблено висновок, що курси англійської мови, що пропонуються ДПО, характеризуються як курси англійської мови для спеціальних цілей (ESP).

Джеремі Дей та Марк Кржановські вважають, що англійська мова для спеціальних цілей «включає в себе викладання та вивчення конкретних навичок і мови, необхідних певним учням для певної мети. Мета завжди професійна –

набір навичок, які в даний час потрібні учням у своїй роботі або потребують у своїй професійній кар'єрі» [14, с. 5]. Теми, що висвітлювалися під час курсів, мають виключно прикордонну специфіку, з невеликим акцентом на загальній англійській мові. Виділено наступні переваги та недоліки проаналізованих курсів:

Таблиця 1

Курси з професійної прикордонної термінології англійською мовою, які реалізуються коледжем Державної прикордонної охорони

Проведення прикордонних перевірок в морських пунктах пропуску	Електронне навчання професійної англійської термінології
<i>Теми</i>	
1. Надання інформації про місце служби (службові обов'язки, завдання; військові звання; матеріально-технічна база місця служби; обладнання). 2. Проведення інтерв'ювання осіб, які перетинають державний кордон (інформація про документи для перетину кордону, судові документи). 3. Прикордонна перевірка суден (типи суден, частини плавзасобів; процедура прикордонної перевірки). 4. Нестандартні ситуації та проблемні ситуації в пунктах пропуску через державний кордон (надання вказівок, проблеми з документами).	1. Надання інформації про місце служби (службові обов'язки, завдання; військові звання; матеріально-технічна база місця служби; обладнання). 2. Комунікація з особами, які перетинають державний кордон (інформація про документи для перетину кордону, проведення співбесіди; надання вказівок, пояснень; накладання штрафів; відмова у візді; видача віз). 3. Професійна термінологія (термінологія в нормативних документах ЄС та Шенгенського Союзу пов'язана з участю у спільних операціях).
<i>Початкові вимоги</i>	
Початкові знання англійської мови	Рівень А1
<i>Матеріали підготовки</i>	
Автентичні матеріали (типи документів, які перевіряються при прикордонній перевірці судокманди та судна), розроблені матеріали викладачами	Навчальні матеріали розроблені викладачами коледжу прикордонної охорони та експертами FRONTEx з зосередженням на специфічних потребах прикордонників
<i>Тривалість</i>	
2 тижні, 76 годин	13 тижнів, 18 аудиторних годин
<i>Форми навчання</i>	
Традиційні, індивідуальні заняття	Електронне навчання поєднане з поточним та підсумковим оцінюванням
<i>Досвід викладачів</i>	
Викладачі з досвідом проходження служби в ДПО та досвідом викладання понад 10 років	Викладачі з досвідом проходження служби в ДПО та досвідом викладання понад 10 років
<i>Кількість курсів / кількість учасників</i>	
3 курси / 24 прикордонника	5 курсів / 130 прикордонників

Переваги: ДПО надає своїм співробітникам можливість підвищити рівень знань професійної прикордонної термінології англійською мовою; досвідчені викладачі, які мають досвід проходження служби в ДПО, беруть участь у розробці та впровадженні курсів; зміст курсів та навчальних матеріалів розроблено на основі конкретних потреб прикордонників, широко використовуються автентичні матеріали (зразки документів, аудіо / відео матеріали); курс «Електронне навчання професійної англійської термінології» впроваджується як курс електронного навчання у поєднанні з традиційним аудиторним навчанням, що дозволяє ДПО економити певні фінансові ресурси, які необхідні для організації традиційних курсів.

Недоліки: кількість та тематика курсів дуже обмежена (лише два); курси не проводяться на регулярній основі; у зв'язку з обмеженими фінансовими ресурсами, а також навчальними та житловими приміщеннями в ДПО неможливо забезпечити регулярне навчання великої кількості прикордонників, як правило, при плануванні курсів підвищення кваліфікації на рік пріоритет віддається організації конкретних курсів, наприклад вивчення документів або використання спеціальних прикордонних інформаційних баз даних тощо; існуючі курси не надають прикордонникам можливість продовжувати навчання і навчання в майбутньому; не існує жодної системи взаємопов'язаних курсів з послідовністю від нижчого рівня до вищого, що є однією з передумов формування послідовних знань і навичок, як одного з зовнішніх факторів, які впливають на успішність вивчення другої мови згідно з висновками Крашен – це «час і частота, доступні для піддавання зовнішньому впливу на вихідну мову» [15]; лише один з двох курсів – курс «Проведення прикордонних перевірок в морських пунктах пропуску» – розроблений з урахуванням конкретної сфери роботи прикордонників, курс електронного навчання зосереджується на професійній термінології прикордонників (внаслідок цього потреби прикордонників, які працюють в пунктах пропуску на суші та у повітряних пунктах пропуску, а також в імміграційній службі, не були повністю задоволені); було встановлено, що іноді прикордонники, які не

відповідали попереднім вимогам до участі у конкретному курсі, були направлені на навчання; не завжди прикордонники були мотивовані для участі в курсі, особливо в ситуаціях, коли їхні начальники висували їх на курс або вони не використовували англійську мову в своїй повсякденній роботі.

3. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Підсумовуючи результати дослідження, було зроблено висновок, що:

1. Середній рівень знань англійської мови прикордонників є порівняно низьким;
2. ДПО як організація усвідомлює важливість інвестування фінансових ресурсів у професійне вдосконалення своїх співробітників;
3. Курси, організовані ДПО, були розроблені на основі специфіки роботи прикордонників, знання та навички, які розвиваються в рамках курсів зазвичай відповідають потребам прикордонників;
4. Курси, організовані ДПО, не надають прикордонникам можливість продовжувати вивчати мову, постійно вдосконалювати та підтримувати набуті знання та навички, що може бути однією з причин, чому велика кількість прикордонників демонструє досить низький рівень знань загальної англійської мови та професійної термінології під час тестування;
5. Не існує чіткої системи відбору та направлення учасників на курси, іноді частина прикордонників, що відправляються на підготовку, взагалі не потребувала використання англійської мови у повсякденній роботі, наприклад посадові особи, які працюють у підрозділах охорони кордону. В результаті знання та навички, які вони набули під час курсів, з часом зникли, а фінансування їхньої підготовки проводилося неефективно;
6. Не існує жодної системи вимог щодо рівня знань іноземної мови, обов'язкової для успішного виконання службових обов'язків на державному кордоні. Важливо, щоб працівник знав про вимоги роботодавця стосовно професійних знань, навичок та компетентностей, необхідних для обіймання певної посади. Знання та усвідомлення рівня знання англійської мови може

бути однією з причин підвищення мотивації для вдосконалення знань іноземної мови. Важливість мотивації учнів до вивчення іноземної мови підкреслюється в численних дослідженнях з вивчення та оволодіння іноземною мовою. Гарднер і Макінтайр визначають мотивацію «як рівень, над яким особа працює або докладає зусилля для вивчення мови через бажання вивчити мову та задоволення, яке приносить ця діяльність» [16];

7. Необхідно визначити категорії прикордонників, для яких обов'язково знати англійську мову, що дозволить більш раціонально використовувати наявні фінансові та навчальні ресурси;

8. Немає даних про вплив підготовки, яку надає ДПО на покращення компетентності прикордонників щодо виконання службових обов'язків.

Вищезгадані висновки свідчать про певну неефективність існуючого підходу ДПО до організації та проведення навчання англійської мови для її персоналу. Отже, для підвищення якості англійської мови прикордонників необхідно систематизувати процес навчання англійської мови прикордонниками. Таким чином були висунуті наступні пропозиції:

1. Систематизувати навчання англійської мови в рамках ДПО;

2. Визначити наступні категорії прикордонників, для яких знання англійської та професійної термінології англійською мовою є обов'язковим: посадові особи, які здійснюють прикордонний контроль; посадові особи, залучені до імміграційного контролю; прикордонники, які беруть участь у міжнародних заходах (спільних операціях, навчаннях, робочих групах тощо), організованих Frontex та іншими міжнародними установами;

3. Визначити три рівні знань професійної термінології англійською мовою: 1-й рівень знання професійної термінології для молодших інспекторів та інспекторів ДПО, відповідних рівню знань, отриманих у рамках подальшої програми професійної освіти «Охорона кордону»; 2-й рівень знання професійної термінології для молодших офіцерів ДПО, що відповідає рівню знань, здобутих у рамках програми вищої професійної освіти 1-го рівня «Охорона кордону»; 3-й рівень знання професійної термінології для старших

офіцерів та посадових осіб ДПО, які беруть участь у міжнародних заходах (спільних операціях, тренінгах, робочих групах тощо), організованих Frontex та іншими міжнародними інституціями, відповідно до рівня знань, набутих у межах 2-й рівня вищої професійної освіти бакалаврської програми «Охорона кордону»;

4. Розробити дескриптори для кожного з трьох рівнів знання професійної прикордонної термінології англійською мовою;

5. Створити єдиний реєстр (базу даних) посадових осіб ДПО, які повинні мати знання професійної прикордонної термінології певного рівня, з актуальною інформацією щодо типу навчання та складених іспитів для того, щоб мати можливість стежити за їхнім прогресом в знаннях іноземної мови, для вибору і призначення кандидатів на мовні курси легше і точніше. Для цього може бути використана система управління персоналом «Horizon»;

6. Визначити, що ДПО проводить підготовку з професійної прикордонної термінології для прикордонників, яким знання англійської мови та професійної термінології є обов'язковим;

7. Визначити порядок здійснення постійного контролю з метою перевірки відповідного рівня знань англійської мови прикордонниками;

8. Розробити систему курсів різних рівнів та спеціалізації у професійній прикордонній термінології, щоб відкрити можливості для прикордонників отримувати безперервне навчання та вдосконалювати свої знання;

9. Провести більш глибоке дослідження якості навчальних курсів з професійної прикордонної термінології англійською мовою, що пропонуються ДПО, та їх вплив на рівень знань та навичок прикордонників (аналіз результатів курсу, анкети для учасників курсів, повторне тестування прикордонників у професійній термінології англійською мовою).

Список використаних джерел

1. State Border Guard. Order No. 830 “On prevention of drawbacks and implementation of recommendations done in the course of Schengen evaluation on sea and air borders” 2013.
2. Paltridge B., Starfield S. The handbook of English for specific purposes. Wiley-Blackwell. 2012. P. 592.

3. Dudley-Evans T., St. John M. *Developments in English for Specific Purposes: A Multi-Disciplinary Approach*. Cambridge University Press. 2012. P. 303.
4. Borszeki J. The principles of modern language teaching represented in an EU training tool for border guards. *Military Science Review*. 2013. 6(3). P. 109.
5. Byram M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters. 1997.
6. Canagarajah S. *Lingua Franca English, Multilingual Communities, and Language Acquisition*. *The Modern Language Journal*. 2007. 91. P. 923–939.
7. Henderson K., Louhiala-Salminen J. Does Language Affect Trust in Global Professional Contexts? Perceptions of International Business Professionals. *Rhetoric, Professional Communication, and Globalization*. 2011. 1. P. 15–33.
8. Kramsch C. *Intercultural Communication. The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages*. Cambridge University Press. 2001. P. 201–206.
9. Ladegaard H. and Jenks C. *Language and Intercultural Communication in the Workplace: Critical Approaches to Theory and Practice*. *Language and Intercultural Communication*. 2015. 15. P. 1–12.
10. Myrone L. and Koester J. *Intercultural Competence: Interpersonal Communication across Cultures*. Boston: Pearson 2003.
11. Quick Placement test. UCLES. 2001. P. 20
12. FRONTEX Agency. *Common Core Curriculum. EU Border Guard Basic Training*. Publishing Office. 2012. P. 269.
13. Zhukova M. *Towards a systematized English language training for border guards*. 2016. URL: https://www.researchgate.net/publication/326229497_towards_a_systematised_English_language_training_for_border_guards
14. Day J., Krzanowski M. *Teaching English for Specific Purposes: An Introduction*. Cambridge University Press. 2011. P. 31.
15. Strakova Z. *Second language acquisition and the role of input in the classroom*. 2015. URL: http://www.pulib.sk/elpub2/FHPV/Kesselova1/pdf_doc/16b.pdf
16. Ushida E. The Role of Students' Attitudes and Motivation in Second Language Learning in Online Language Courses. *CALICO Journal*. 2005. 23(1). URL: https://calico.org/html/article_131.pdf

References

1. State Border Guard (2013). Order No. 830 “On prevention of drawbacks and implementation of recommendations done in the course of Schengen evaluation on sea and air borders”. [in English]
2. Paltridge B., Starfield S. (2012). *The handbook of English for specific purposes*. Wiley-Blackwell. P. 592. [in English]
3. Dudley-Evans T., St. John M. (2012). *Developments in English for Specific Purposes: A Multi-Disciplinary Approach*. Cambridge University Press. P. 303. [in English]
4. Borszeki J. (2013). The principles of modern language teaching represented in an EU training tool for border guards. *Military Science Review*. 6(3). P. 109. [in English]
5. Byram M. (1997). *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon: Multilingual Matters. [in English]
6. Canagarajah S. (2007). *Lingua Franca English, Multilingual Communities, and Language Acquisition*. *The Modern Language Journal*. 91. P. 923–939. [in English]
7. Henderson K., Louhiala-Salminen J. (2011). Does Language Affect Trust in Global Professional Contexts? Perceptions of International Business Professionals. *Rhetoric, Professional Communication, and Globalization*. 2011. 1. P. 15–33. [in English]
8. Kramsch C. (2001). *Intercultural Communication. The Cambridge Guide to Teaching English to Speakers of Other Languages*. Cambridge University Press. P. 201–206. [in English]

9. Ladegaard H. and Jenks C. (2015). Language and Intercultural Communication in the Workplace: Critical Approaches to Theory and Practice. Language and Intercultural Communication. 15. P. 1–12. [in English]
10. Myrone L. and Koester J. (2003). Intercultural Competence: Interpersonal Communication across Cultures. Boston: Pearson. [in English]
11. Quick Placement test. (2001). UCLES. P. 20. [in English]
12. FRONTEX Agency. (2012). Common Core Curriculum. EU Border Guard Basic Training. Publishing Office. P. 269. [in English]
13. Zhukova M. (2016). Towards a systematized English language training for border guards. URL: https://www.researchgate.net/publication/326229497_towards_a_systematised_English_language_training_for_border_guards [in English]
14. Day J., Krzanowski M. (2011). Teaching English for Specific Purposes: An Introduction. Cambridge University Press. P. 31. [in English]
15. Strakova Z. (2015). Second language acquisition and the role of input in the classroom. URL: http://www.pulib.sk/elpub2/FHPV/Kesselova1/pdf_doc/16b.pdf [in English]
16. Ushida E. (2005). The Role of Students' Attitudes and Motivation in Second Language Learning in Online Language Courses. CALICO Journal. 23(1). URL: https://calico.org/html/article_131.pdf [in English]

Olga Lemeshko. On the problem of systematised English language training for border guards in Latvia

The article presents the results of the analysis of the level of the English language knowledge of the State Border Guard of Latvia. The requirements for personnel and the need to use English while performing official duties of the state border protection at border crossing points and border surveillance units have been analysed. After analysing the needs of the profession, preliminary discussion of the training materials and adherence to the recommendations of the Schengen evaluation commission's recommendation, the State Border Guard delegated the State Border Guard College with the task to assess the English language knowledge of the SBG officials involved in border control, immigration control and criminal investigation activities. The author examines the stages of assessing of the level of English language proficiency: a preliminary assessment of the English language proficiency and analysis of English language courses. The approach and development of educational materials for the study of English professional terminology of border guards of Latvia was analysed. An assessment of the level of English language knowledge of border guards was carried out with the help of a test, in which 1152 border guards from different structural units participated. Some of the testing staff often use English as a mean of communicating with travellers (border guards who served at border crossing points at the international airport of Riga or seaports), the other part served at the border surveillance units on the external border of the European Union with the Russian Federation and the Republic of Belarus (their use in English was not so important for the performance of duties as the number of English speakers in this area of the state border was relatively low). The test results showed that 55% of tested personnel had a low level of English professional terminology knowledge, and 81% had a relatively low level of knowledge of the General English language in accordance with the European criteria for determining foreign language proficiency. This confirmed the observations made by the Schengen evaluation commission and conclusions on need to find solutions for the level of English language proficiency.

Key words: border guards; professional terminology in English; standardisation; improvement; requirements.